

ЕТИЧЕН КОДЕКС

НА ЛИЦАТА, ЗАЕМАЩИ ВИШИ ДЛЪЖНОСТИ В ИЗПЪЛНИТЕЛНАТА ВЛАСТ

Раздел I

Принципи

1. Поведението на лицата, заемащи висши длъжности в изпълнителната власт, отразява задължението им да служат на обществото и да упражняват власт единствено в обществен интерес, като пазят и утвърждават общественото доверие в институциите.

2. Задължените по този кодекс лица в допълнение към принципите по чл. 2 от Закона за администрацията в дейността си спазват следните принципи:

- почтеност
- прозрачност
- безпристрастност
- отчетност
- служба на обществения интерес.

3. При изпълнение на функциите си съобразно горните принципи задължените по този кодекс лица:

3.1. Спазват Конституцията, законите и подзаконовите нормативни актове.

3.2. Вземат решения, без да се влияят от лични или корпоративни интереси, като се ръководят от това, кое би било най-полезно за обществото и за гражданите на Република България.

3.3. Действат честно и разумно.

3.4. Консултират се с обществеността, като преценяват ползите и вредите от своето решение.

3.5. Уважават и зачитат правата на гражданите.

3.6. Открити са за политически и обществен контрол.

3.7. Насърчават спазването на принципите по т. 2 и дават личен пример на служителите, които ръководят.

3.8. Проявяват безпристрастност и не допускат дискриминация при вземане на решения в кръга на служебните си задължения.

Раздел II

**Поведение на лицата, заемащи висши длъжности
в изпълнителната власт**

Лицата, заемащи висши длъжности в изпълнителната власт:

4. Декларират имуществото си съгласно изискванията на закона. Те декларират и други обстоятелства, определени със заповед на министър-председателя.

5. Не могат да бъдат едноличен търговец, неограничено отговорен съдружник в търговско дружество, управител или изпълнителен член на търговско дружество, търговски пълномощник, търговски представител (прокурист), ликвидатор или синдик.

При заемане на длъжността си следва да прекратят участието си в търговски дружества, освен когато дружеството явно не функционира, в области, свързани с вземаните в кръга на служебните им задължения решения и само с разрешение на прекия им ръководител или на министър-председателя.

Прехвърлянето на дялове на член на семейството или на друго лице, с което те поддържат близки отношения, не се счита за прекратяване на участието по смисъла на този кодекс.

В случай че дружеството започне да функционира по начин, свързан с вземаните в кръга на служебните задължения решения, задължените лица са длъжни да декларират потенциалния конфликт на интереси и да прекратят участието си в него.

6. Могат да извършват инвестиции в дружества, които развиват дейност извън областите, свързани с вземаните в кръга на служебните им задължения решения. При извършване на инвестиции не се възползват от информация, придобита при изпълнение на служебните им задължения.

7. Не могат да участват в управителни органи на търговски дружества или да съветват търговски дружества под каквато и да е форма, възмездно или безвъзмездно, освен като част от служебните си задължения.

8. Длъжни са да избягват, а когато това не е възможно – да декларират писмено, конфликтите си на интереси. Задължението за деклариране възниква непосредствено след появата на обстоятелство или ситуация, при които би могъл да възникне конфликт на интереси.

8.1. При съмнение за наличие на конфликт на интереси те са длъжни да се обърнат към прекия си ръководител, чието решение за наличие или липса на конфликт на интереси е задължително.

8.2. При декларирането на конфликт на интереси отчитат и интересите на своите близки и роднини.

8.3. След декларирането не могат да участват в процеса на вземане на решение освен с писмено и мотивирано разрешение на прекия си ръководител.

9. При личните и служебните си пътувания в страната или в чужбина не могат да ползват дневни или пътни пари, безплатна или евтина храна или нощувки, предоставени от чужди граждани или от чужди юридически лица - търговци.

Това ограничение не се прилага за официални мероприятия или когато това е предвидено по протокол.

10. Могат да получават заплащане за личен труд, различно от заплатата им за заеманата длъжност, освен за преподавателска, изследователска или друга научна дейност само с разрешение на прекия си ръководител.

11. При личните си пътувания в страната или в чужбина не ползват служебни средства, пари и техника за лични цели, освен когато цената за използване на тези средства е пренебрежимо малка и с последващо информирание на прекия ръководител.

12. Не могат да искат или да приемат подаръци или услуги, които могат да породят основателно съмнение в обществото, че водят до поставяне в зависимост или са отплата за извършена или бъдеща услуга.

12.1. Те могат да получават подаръци от свои близки и роднини по обичайни поводи.

12.2. Подаръци, получени от други лица, не могат да са на стойност над 200 лв. годишно.

12.3. Всички подаръци, получени в служебното им качество, са собственост на съответното ведомство. Те се описват в регистър, съхраняван от главния /административния секретар на ведомството.

13. Следва да не изпадат във финансово или друго задължение към лица или организации, което би могло да им повлияе при изпълнението на служебните им задължения или да предизвика съмнения в тяхната безпристрастност.

14. Публикуват максимално обширна и актуална информация за своята дейност и функции и съдействат за бързото и точното прилагане на процедурите по Закона за достъп до обществена информация.

15. След напускане на заеманата длъжност не разгласяват и не използват в свой или в чужд интерес служебна информация, до която са имали достъп, освен когато тази информация е обществено достъпна.

16. Не назначават свои близки и роднини в администрацията, в която работят.

17. Управляват поверените им ресурси ефикасно и в обществен интерес.

18. Зачитат политическата неутралност на подчинените им служители.

19. Министрите отговарят в срок на актуални въпроси или питання на народни представители.

20. Честно ръководят служителите си и не заблуждават обществото.

21. Не нареждат и не насърчават други служители да нарушават закона или приложимия кодекс за поведение. Предприемат възможните мерки в сферата на компетенциите си за предотвратяване на корупционни действия на длъжностни лица.

22. Изпълняват задълженията си така, че да не възниква основателно съмнение дали действията и решенията им са взети единствено в съответствие с обществения интерес.

Раздел III Прилагане

23. Преценката дали министър или областен управител нарушава правилата на този кодекс се прави от министър-председателя.

Преките ръководители упражняват това правомощие по отношение на членовете на политическите кабинети.

24. Лицата, заемащи висши длъжности в изпълнителната власт, подават оставка, когато министър-председателят или прекият им ръководител прецени, че те са нарушили този кодекс, и поиска това от тях.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

По смисъла на този кодекс:

“Отчетност” е качество на дейността, което предполага даване на отчет за нея пред висшестоящите и обществото.

“Конфликт на интереси” е ситуация, в която служебните задължения и личните интереси се преплитат по начин, който може да доведе до вземане на решение не в обществен интерес.

“Деклариране на конфликт на интереси” е писмено уведомяване на прекия ръководител за наличие на интерес, който може да повлияе върху изпълнението на служебните задължения.

“Почтеност” е спазване на етичните стандарти при вземане на решения и упражняване на правомощията.

“Личен интерес” е реалистично очакване, че служител или свързано с него лице може пряко или косвено да се облагодетелства или да претърпи загуба в зависимост от изхода от дадена ситуация. Той може да е паричен или непаричен.

“Непаричен интерес” е интерес, който не е свързан с парична печалба или загуба. Възниква по повод на лични или семейни отношения или във връзка с обществена дейност. Включва приятелство, неприязън или друг вид лично отношение, което може да повлияе на преценките или решенията.

“Паричен интерес” е възможност за реални или потенциални финансови облаги или загуби. Произтича от управлението на собствеността на служител или на свързано с него лице, от притежаването на акции, дялове или фактическа властова позиция в компания, участваща в процедура за обществена поръчка, от приемането на подаръци или от гостоприемство, или от получаването на приход от втора работа. Не е задължително да има прехвърляне на пари, за да се счита един интерес за паричен.

“Потенциален конфликт на интереси” възниква, когато лицето има лични интереси, които биха влезли в конфликт с неговите служебни задължения в бъдеще.

“Служба на обществения интерес” е изпълнение на служебните задължения за доброто на обществото по честен и безпристрастен начин, без повлияване от личен интерес или връзки.

“Лица, заемащи висши длъжности в изпълнителната власт”, са:

1. министър-председателят;
2. заместник министър-председателите;
3. министрите и заместник-министрите;
4. областните управители;
5. председателите на държавните агенции;
6. председателите и членовете на държавните комисии;
7. изпълнителните директори на изпълнителните агенции;
8. ръководителите на държавни институции, създадени със закон или с постановление на Министерския съвет, които имат функции във връзка с осъществяването на изпълнителната власт;
9. заместниците на лицата по т. 4 – 8 в случаите, в които те имат такива;
10. началниците на политическите кабинети и парламентарните секретари.

“Роднини” са роднините по права линия без ограничения, а по съребрена и по сватовство – до четвърта степен включително.

“Близки” са лицата, с които се поддържат отношения на доверие и по отношение на които задължените по този кодекс лица не могат да бъдат безпристрастни, както и свързаните лица по смисъла на Търговския закон.

Декларациите по този кодекс се съхраняват от началниците на политическите кабинети, а на министрите – от началника на политическия кабинет на министър-председателя, и са публични и достъпни за всеки гражданин при поискване.